X. évfolyam. Arad, 1895. November 21. Csütörtök. 267-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdij külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

A keleti kérdés.

Arad, november 20.

A história lapjait olvasva szinte arra a meggyőződésre jutunk, hogy az emberiség története sajátképen folytonos háboruskodás, a béke pedig, mely a kölcsönös vérontásokat felbeszakitja, nem egyéb, mint hosszabb-rövidebb ideig tartó *fegyverszünet.* Nem is lehet tehát teljes határozottsággal azok igazságát sem tagadni, akik a háborut szükséges rosznak, az emberiség fejlődésében elmaradhatatlan momentumnak tartják.

Az immár negyedszázados európai béke elég hosszan tartott arra, hogy akik a katasztrófák periodikus bekövetkeztében hisznek, a háboru közelségétől féljenek.

E félelem igazolást nyer az ugynevezett keleti kérdésnek ismét napirendre kerülése folytán. Ez uttal azonban nem az orosz, hanem az angol politika volt az, mely Örményországban, Kisázsia egyik tartományában lázadást szitott. Ez a lázadás ma már oly terjedelmet nyert s oly általános vérengzésekké fajult, hogy a szultán mozgósitani kénytelen hadseregét, az európai hatalmak pedig hajóhadaikat konczentrálják a keleti vizeken.

Hogy e forrongás jelentősége s az európai békére nézve veszélyes volta iránt kellőleg tájékozódhassunk, első sorban a lázadást szitó Anglia szándékai — s czéljaival kellene tisztában lenni, ez pedig ez idő szerint még meglehetősen homályban van, a mi csak emeli a helyzet bizonytalanságát. Lehet hogy a kisázsiai keresztények érdekében Londonból kiindult forradalmi akczió az akkori bukófélben levő liberális kabinet utolsó kortes fogása volt melylyel magát pozicziójában megerősithetni vélte, s az is lehet, hogy ugyanezen szempontból folytatta a keresztény-barát politikát a konservativ Salisbury kabinet, mely az előbbinek örökébe lépett. De az sincs kizárva, hogy Angliának messzebb menő czéljai voltak Törökország ázsiai tartományát tekintettel indiai birtokainak veszedelmére Oroszországtól egy függetlenitett keresztény statusnak, az önálló Ormény országnak felállitásával, akarta elválasztani.

Bármint álljon a dolog, ez uttal Anglia dobta az üszköt az ő biztos szigetországából a kontinentális nemzetek közé, mert határtalan önzésében a hármas szövetség hatalmát elég erősnek tartja arra, hogy az orosz érdekeknek az ő tulságos megerőltetése nélkül is gátot vessen, s a chaoszból oly alakulásokat teremtsen, mely rá nézve kevés koczkázattal jár, és mégis az ő érdekeinek szolgál.

Az európai hatalmak azonban ugy látszik visszariadnak az ilyen idegen czélok érdekében rájuk kényszeritett háborutól, és közös egyetértéssel mindent elkövetnek arra, hogy a török bonyodalmat — legalább egy időre — közös egyetértéssel elsimitsák.

A hatalmak ezen egyetértő közös akczióját Goluchovszky külügyminiszterünk kezdeményezte s nem csekély dicsőségére válik az ő tapintatos buzgalmának s monarchiánk hatalmi állásának, hogy a világbéke fennttartására irányult ezen fontos akczióban a vezérszerepet játszsza. Minden jel odamutat, hogy monarchiánk külügyminiszterének törekvéseit siker fogja koronázni, s ha a kedvező gondviselés is ugy akarja, a negyedszázados fegyverszünet még egy pár évvel meghosszabbodik, s mi magyarok ezredéves fenállásunk évfordulóját békében fogjuk megülhetni.

BELFÖLD.

Az indemnitási törvényjavaslat küszöbön álló benyujtásából a sajtó egyes organumai azt a következtetést vonják le, hogy a kormány már a jövő év elején föl szándékozik oszlatni az országgyülést. — Illetékes helyen, mint tudva van, egyenesen kizártnak tekintik, hogy a jövő év elején az országgyülés feloszlatásával általános képviselőválasztások rendeltessenek el. Kizárja ezt az a működési programm, melyet a kormány önmaga és az országgyülés számára tervbe vett. Nem is nyujtana erre alkotmányos lehetőséget a három havi indemnitás, miután sajnos, kétségtelen immár, hogy a költségvetés tárgyalása az országgyülés két házában s a hozzáfüződő appropriaczionális vita igénybe fogja venni a jövő évnek első, esetleg második hónapját is.

—

A néppárt ellen. Liptómegye összes értelmisége, köztük Kürthy főispán, Kajuch és Matuska orsz. képviselők tegnap értekezletre gyültek össze, melyen párt különbség nélkül kimondták, a megye békéjét veszélyeztető és a pánszlávokkal szövetkező néppártiak ellen inditandó erélyes akczió szükségességét s a czélból végrehajtó bizottságot alakitottak Liptómegye mindkét járására.

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Eduárd ur házassága.

Irta: Hankonyi Emma.

A Budapesti vonattal érkezett egy kövér kis fátyolos hölgy. Végigjárta kétszer az állomást, a mely a májusi alkonyatban oly csöndes és néptelen volt, mint egy apácaklastrom udvara. Megált tétovázott egy keveset, ezután hirtelen elszánással elindult a kijárat felé.

A kártyás társaság, odafönn a főnök filagóriájában, elejétől fogva figyelemmel kisérte a jövevényt; mikor kifelé indult, fölugráltak és utánnanéztek. A fehér szerecsen, Weyer, a cukor gyár bécsi könyvvezetője, pedig engedelmet kért, hogy ott hagyhassa a partie-t két percre.

— A veszteség elől szökik, — mondta a gyár igazgató.

— Nem, az asszony után megy, — felelt rá Izád Muki, a személy pénztáros. Nézzétek csak.

A fehér szerecsen, csakugyan gyors tempóban szedte lábait a nő nyomában, a sarokban utólérte. Minden teketória nélkül melléje került. Az asszony tett egy pár drámai kéz mozdulatot, félreforduit, majd megint megkockáztatott egy gesztust, és végre Weyer oldalán folytatta az utját a cukor gyár felé.

Ez aztán ismerkedés, jegyezte meg az állomásfőnök.

Izád Muki ujra kész volt a felvilágositással.

— Ismerkedés! Eh, mond ismeretség: még pedig régi. Ma nem fogod el többé a vén Eduárd pagátját.

A fecsegő Izád ezuttal megint jó prófétának bizonyult.

A fehér szerecsen egész estén sehol sem mutatta a vörös gyapjas fejét, mely duzzadó szájával és széles törpe orrával együtt a díszes mellék névhez juttatta őt. De még másnap sem mutatkozott az állomáson, ahol a gyárbeliek különben a nap legnagyobb részét szokták tölteni. És amellett még az igazgató is keveset tudott felöle. Annyi bizonyos, hogy az irodában szokatlanul hallgatós volt. A gyár kantinban sietve ebédelt meg, s onnan azonnal bevette magát a lakására és feléje se nézett a mindennapos tarokknak.

Egy egész nap nagy nehezen nélkülözték. Másnap elment érte a vállalkozó szellemü Izád. Egy kissé hosszu órral jött ugyan viszsza, mert a fehér szerecsent nem hozhatta magával, de annál érdekesebb hireket tudott a vendégről beszélni

— Először majd meg evett a vén asszony, amint meghallotta, hogy mi járatban lennék. Hogy az szemtelenség, olyan valakit elhivni kártyázni, akiről tudja az ember, hogy vendége van; még hozzá asszony vendége. Erre én azt mondtam, hogy magunkfajta embernek olyan szokatlan valami az asszony-vendég, szinte nem is tudja, mit kezdjen ilyen esetben. A férfi vendég például az egész más tekintet alá jön. Az elmegy a gazdával a czimborák közé a korcsmába. Eppen azon akartam folytatni, hogy vajjon nem volna e hajlandó ő nagysága átkisérni Weyert a mi kompániánkba, mikor nagyon erélyes rendreutasitást kaptam a hölgytől. De utóbb mégis sikerült megbékitenem s akkor barátságosabban diskuráltunk. Egyébként csak annyi maradt a fejemben az egész eszmecseréből, hogy ő nagysága végtelenül többre becsüli a külső József várost ami szerényke kis Gsellődünknél.

— Tehát igazán a fővárosból jött az az asszony? kérdezték.

— Bizonyosan onnan.

— És mit akart itten? Kicsoda?

Izád fölhuzta a vállát és apró szemeket csinált:

— Jaj szenteim, hát mindentudó vagyok én? A vén Eduárdhoz lesz bizonyosan valami régi jussa, s különben mutatós fehér nép. Akár egy meghizlalt oláh madonna. Az orra, a szája egy keveset keleties. A szeme olyan mint a pávás bóbitájú fáraólányoké lehetett valamikor. Keskeny vágásu, csiklandós pillantásu szem, hol szürke, hol kék, hol meg barna szint játszik. Hanem...

— Hanem te beleszerettél menten, — kiabáltak rá a többiek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, november 20.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perczel Beni, Molnár Antal és Hévizy János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső b. miniszterelnök, Lukács Lászlo, Perczel Dezső, Wlassics Gyula, Fejérváry Géza, Dániel Ernő, Darányi Ignácz és Erdély Zoltán miniszterek.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter beterjeszti az 1896. ujonczállitásra vonatkozó javaslatot s ezzel együtt az 1894—95 év egyéves önkéntesek tisztivizsgáiról és a hadseregben előfordult öngyilkosságokról szóló jelentéseket. Kéri ezeket egyidejüleg tárgyalni. (Helyeslés jobbfelől.)

Beöthy Akos: Nagyon megrostáljuk!

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter: Tessék! Allok elébe! (Derültség.)

Molnár Antal jegyző jelenti, hogy Vajay István interpellácziót jelentett be a tanitók politikai jogainak szabad gyakorlata tárgyában.

Az interpelláczió az ülés végére marad.

Vajay István tegnapi beszédének egy félremagyarázott passusát igazitja helyre.

A költségvetés.

Tompa Antal sajnálattal látja, hogy a kormány politikai direktiváit Bécsből kapja, ezért maradt távol annak idején a kormány Kossuth temetéséről. Majd a horvát ügyekre tér. Az a merénylet szerinte nem tekinthető a diákok csinjének, több ez ennél, mert rendszeresen elő volt készitve. Reflektál Josipovics tegnapi beszédére kinek állitásait, a horvátok oly nagy barátai a magyaroknak, Crnkovics a horvát viszonyok kitünő ismerője is megczáfolja. Majd kifogásolja azt a stilust, a melyben a belügyminiszter a hazafias áldozatokra kész fővárossal beszél. Ez a főváros volt az, mely a kormányt Kossuth temetése alkalmával a zavarból kimentette (Igaz, a szélső balon.) Igy mellőzte most a fővárost akkor, a mikor a fővárosi tanács ellenzése daczára gyógyszertárt engedélyezett. Az illem helyeket is bécsi vállalkozóknak adta ki a főváros ellenzése daczára. Attér azután arra mily erélytelen a belügyminiszter ott a hol erélyre a legnagyob szükség volna, igy például mit sem tett ama pusztitások ellen, melyeket a trachoma némely vidékeken tett. Ilyen kormánynak a költségvetést nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Hertoványi József keresi ama létjogot, melynél fogva a kormány kormányoz, de nem találja meg. A 48-as küzdelmek harczosai előtt nem ez a képviseleti rendszer lebegett mikor nagy harczaikat vivták, nincs független felelős minisztérium. E minisztérium független lett a parlaménttől s a felelősség is illuzóriussá vált azáltal hogy a többség mindenre megadja az absolutoriumot. Akármit inditványoz az ellenzék azt pártszempontból fogják fel, elvetik, akármit inditványoz a kormány azt elfogadják. A kormány törvénytelen eljárásának bizonyitására felolvassa a pozsonymegyei alispán körlevelét, hogy az egyes községekben a jövő választásnál hány szavazatra számithat a szabadelvü párt. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Hock János utal a gyakorlatra, mely a budgetnél a politikai szempontokat is figyelembe veszi s amely szerinte a helyes eljárás. Mert nem elég a számtételek megtekintése, hanem figyelembe veendő a mögöttük rejlő élet, amely a nemzet fejlődésének egyedüli igaz kifejezése. Es ezt az álláspontot igazolja Berzeviczy és Láng beszéde is. Amig amaz a gazdasági sebeket tapogatta, addig Láng a politikai szempontokat mérlegelte és mert Láng érezte, hogy Bánffyékat kellőleg nem védheti, hát támadta Apponyit. (Ugy van! balfelől.) Mielőtt azonban a beszédek érdemére térne, kijelenti, hogy az ő multkori közbeszótára, melyben benne volt a szamár, nem volt vonatkoztató, mert ez a szó az ő politikai szótárából is hiányzik. (Derültség.) Ami pedig Láng beszédét illeti, konstatálja, hogy Láng beszéde hevében ugy támadta Apponyit, hogy helyet adott a védelemnek. Ezzel a váddal 1892-ben már előállt Szilágyi Dezső is s ebben akkor is nagy öröme volt a szabadelvü pártnak, ép ugy, mint most. De ép oly kevés joggal, mint most. Mert Apponyi a kiegyezést egészében acceptálja s csak a részletek kidolgozását vallja. Az nem baj, mert nem a kiegyezés védelme a czél, hanem Apponyi diskréditálása. Es a mit meg tehetett ebben az irányban, a szabadelvü párt megtehetett, meg is tett. Es versengenek ebben a diskreditálásban. Es feláll három penzionált államtitkár és bámulatos versenyt fejt ki ebben az irányban, de akként, hogy az embernek önként az a kérdés tólul elébe: ugyan miféle állás van üresedésben! (Derültség balfelől.) Berzeviczynek a gazdasági bajokra vonatkozó megjegyzéseit is csak ugy lehet értelmezni, mint a bajok elismerését, ami pedig sohasem lehet védelem a kormányra nézve. (Helyeslés balfelől.) A mig a földadót még mindig a régi nagy jövedelmek után fizetik, a nagy tőkét az adómentes értékpapirokban lehet elhelyezni. A gazdaközönséget szivacsnak tekintették, melyet kifacsartak s azután eldobták. Minde vádak ellen a kormány védelme szerinte: a liberálizmus, a mezőgazdaság pang, de van czivilmatrikula. A merkantilista irányzat ellen helyesen hozta meg a franczia kormány az inkompatibilitás törvényét; hozzon a kormány nálunk is törvényt erre nézve. A pénz hatalma teremti az eladó lelkeket, ez eszmék emelkedettsége vesz ki a társadalombél. A hivatalos osztály is meggyőződött, hogy csak protekczióval jut előre. Az ellenzékeskedés nálunk nagy vagyoni áldozat. A beteg társadalmat kormányozni könnyü a miniszereknek, egyik kezében ott van az ostor, a másikban az abrakos tarisznya. (Helyeslés balról.) Kell, hogy a gyümölcsöztető hazafiság helyébe léphjen az önfeláldozó hazafiság. A nyitrai választást igazoták s ő mint pap kéri, hogy a tömeg hitére tekintettel az esküt töröljük el.

Elnök rendreutasitja Hockot mert nincs joga az eskü tisztaságában kételkedni. (Zaj balfelől.)

Hock János kijelenti, hogy ő ebben nem kételkedett, csak a nép bizalmának fenntartására kérte a bizottságoknál az eskük eltörlését. (Helyeslés balról.)

Elnök konstatálja, hogy ha Hock ily értelemben szólt, szavainak formája elég világos volt, kifejezésében elég ovatossággal nem élt. (Helyeslés jobbfelől.)

Hock János csak egy államférfiut ismer ki jelleme gyémántfényénél fogva kitünik s az az ő vezére Apponyi Albert, kinek álláspontját osztva a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés és taps balfelől.)

*

Budapest, november 20. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósitónk a következőket sürgönyzi:

Vajay előterjeszti interpelláczióját a tanitók politikai szabadságának respektálása tárgyában.

Elnök jelenti, hogy a miniszterek holnap felelnek Helfi, Apponyi, Hock, Hellei és Pólónyi interpelláczióira.

A keleti válság.

— A szultán nyilatkozata. —

Brightonban Salisbury lord tegnap a konzervativek gyülésén beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a szultántól izenetet kapott Guildhaltban mondott beszéde tárgyában, amely beszédében ő (Salisbury) kifejezte, hogy nem igen bizik a szultán által megigért reformok végrehajtásában. A szultán kijelenti ez izenetben, hogy ez állitás fájdalmasan érintette őt, tekintettel arra, hogy ő maga volt az, aki a reformok végrehajtását elhatározta és hogy azt óhajtja, hogy e reformok a legrövidebb idő alatt végrehajtassanak. A szultán hozzátette:

— Már megmondtam ezt minisztereimnek. Ha tehát Salisbury lord kételkedett jó szándékaimban, ugy ennek oka bizonyos egyének intrikáiban van, melyeket Törökország-

---

— Hanem lehet már ugy harminoz esztendő körül, folytatta Izád, háborithatlanul. Az ajka körül ott van egy barna bajuszka árnya, s a szemöldöke között meg egy pár diszkrét kis redő szerénykedik s aztán a nyelvecskéje! Szegény tatár öreg német!

*

A fehér szerecsent egyszer mégis elcsipte a kompánia részére a gyár igazgató. Ugy czipelte magával irodai óra után. Nem lehetett kibujni elöle. Osszeült megint velük a rendes tarrokhoz. De ügyetlenkedett, malmosan játszott s nagyon sietett haza. Mikor tartóztatták szabadkozott. Mikor az asszonynyal hozakodtak elő, fanyarul mosolygott, ingatva a fejét.

— Hm, ja, ja, az asszony. Hört mir mit ihr auf.

A három tagu társaság összenézett és csöndes részvétellel hallgatott. Nem inculkedtek vele tovább. Csakkogy Weyer se jött többé feléjök. Jónagy időbe került mig a direktor s az öreg le akarta kötelezni a főlebbvalóját.

A játéknál szórakozott volt, de a nyelve meg volt oldva. Szidta az életet mint a világ legkomiszabb dolgát, minden hitványságok eredetét és kutfejét.

— Hát az asszony? kontrázott neki

— Az asszony? Az ördögbe. Bolond mind az aki megházasodik.

— Ah hisz te nem házasodtál még meg.

— Az egyre megy nekem. Meg se mozdulhatok a magam üres szobáiban. Ha egy negyed óráig elmaradok rettentő hazugságokat kell neki kiokoskodnom, hogy békességem legyen. Már a szivarozást se engedi. S amellett nem győzöm pénzzel. Otthon eszünk most, mert ő mondta, hogy ugy olcsóbb. S mégis napról-napra többe kerül. Ha csak szabadulhatnék!

— De hol is akadtál rá, kérdezte az állomásfőnök tőle.

— Pesten. Mikor hat esztendővel ezelőtt a bécsi „Carthéry et Comp" ékszerárusczég utazója voltam.

— Akkor aranyos ember voltál, most édes ember vagy, érthető, miért kapaszkodik utánad az asszonynép polipkarmokkal, jegyezte meg Izád.

— Hadd ezt Izád. A lakójuk voltam. Az anyja valami özvegy rusznyák papné vagy iskola mesterné a világ végéről a Kárpátok közül följött a fővárosba kibérelt két kis souterrain szobát és az egyiket kiadta albérletbe.

En meg elég ostoba voltam kivenni azt a dohos, alacsony, csinált virággal telirakott zugot. A lány virágcsinálóné volt. Nem valami sokat keresett a mesterségével nem is sokat törte magát rajta. Hanem csinos lány volt, de hisz most se csunya. En pedig bolond voltam, mint mindig teljes életemben. Ha volt pénzem elvittem őket a szinházba s valamelyik buta órámban azt mondtam nekik, hogy elveszem a lányt, amint csak arra való állásom lesz. Az anyja meghalt azóta. En segélyeztem, amikor birtam és amikor nem is birtam. Adósságba másztam érte. Most pedig eljött a lány a nyakamra, hogy váltsam be az igéretemet.

— Nem tudod magadat tőle megszabaditani? — kérdezték mindanyian egyszerre.

— Hogyan szabaduljak?

— Nem birod elküldeni?

— Hová küldjem? Hisz nincs hová mennie. A butorát eladták, lakása nincs már ott fönn . . .

— De most mit csinálsz, mondta az igazgató.

— Mit tudom én . . .

— Vigyázz a honnaireidre, intette Izád.

Az agglegény boszusan csapott a kijátszott kártyákra le:

— Cudarul állok, mormogta s nagy husos kezeivel megdörzsölte a homlokát.

*

— Te Izád, ugy-e rá érsz majd holnap reggel és velem jössz . . . ?

— Talán csak nem akarsz megházasodni?

— Hát mit csináljak? persze, hogy megházasodom.

ban és másutt folytatnak. E vélemény téves állitásokból ered, melyeket terjesztettek. Ismétlem, hogy a reformokat végrefogom hajtani, kezembe veszem azokmányokat, melyek a reformokat tartalmazzák és magam örködöm a fölött, hogy minden czikk végrehajtassék. Ez szilárd elhatározásom. Becsület szavamat adom arra és azt kivánom, hogy ezt Salisbury lord tudja, akit egyuttal, bizva, számitva azokra az érzelmekre és barátságos diszpozicziókra, melyekkel irányomban és országom iránt viseltetik, arra kérek, hogy e kijelentéseimben bizva ujabb beszédet mondjon. A legnagyobb nyugtalansággal várom e felhivásom eredményét.

•

A „Fremdenblatt" november 19-iki keltével a következőket irja:

„A Neue-Freie-Pressenek egy római távirata azt jelenti, hogy Oroszország ugyszólván az utolsó perczben azt jelentette ki, hogy Ausztria-Magyarország előterjesztéseit a Keleten való egyértelmü eljárásra vonatkozólag nem fogadhatja el. Ezzel a jelentéssel szemben mindenekelőtt konstatálni akarjuk, hogy tudtunkkal Oroszország sem az illető pourparler-k kezdetén, sem pedig a tizenegyedik órában nem jelentette ki, hogy nem akarja elfogadni Ausztria-Magyarország előterjesztéseit. Ellenkezőleg, amint mi tudjuk, nagy sulyt helyezett minden hatalom együttes eljárására és nemcsak hogy kötelezte magát az állomáshajóknak Konstantinápoly előtt való megkettőzésére, hanem meg is inditotta a második orosz hadihajót. A nagyhatalmak hajóinak a levantei vizekbe való küldése már eddig és éreztette jótékony hatását Konstantinápolyban és a körülmények által igazolását nyerte. Oroszország tehát tényleg egy sorban áll a többi hatalmakkal, amint azok elvileg egymásközt is harmoniában vannak.

Egyetlenegy más hatalom sem nyilatkozott oly sürgető módon annak a szüksége felől, hogy az örmény zürzavarnak véget vessenek, mint épen Oroszország. Ebben az értelemben az orosz kabinet Ausztria-Magyarország javaslatához a leglojálisabb módon hozzájárult. A vélemények eltérése, mint értesülünk, csak a modus procedendi re néze volt abban a tekintetben, hogy az osztrák-magyar monarchia kormánya abban a véleményben volt, hogy azon eseteknél, amelyeket a pillanatnyi veszély involválna, a konstantinápolyi nagykövetek föl legyenek hatalmazva arra, hogy egyértelmü határozatok alapján pillanatnyi óvintézkedéseket tehessenek. A pétervári kormány pedig ezzel szemben azon a nézeten volt, hogy a nagyköveteket nem kell ilyen messzemenő fölhatalmazással ellátni, hanem hogy azt a kormányok közti egyetértés előzze meg.

Bécsből a következőket jelentik. Azon Romából legutóbb érkezett jelentéshez, hogy Oroszország állitólag távol akar maradni a hatalmak ententejétől és hogy Németország a keleti kérdésben külön egyezségre törekszik Orosz- és Franczia országgal, következőket jegyzi meg a „Neue Freie Presse": Bécs és Berlin közt minden kérdésben, de különösen a keleti kérdésben teljes egyetértés uralkodik. Ez a teljes egyetértés nyilatkozott meg abban a nagy szolgálatban is, melyet a német diplomáczia Ausztria-Magyarországnak és a többi hatalmaknak azáltal tett, hogy Saurma gróf konstantinápolyi német nagykövet a szultán meghivására nem ment hikallgatásra, hanem Calice báró osztrák-magyar nagykövetnek engedte át, hogy a pénteki kihallgatáson a szultánnak a hatalmak közös álláspontját megmagyarázza. A német politika ezzel elvitathatlan jelét adta annak, hogy teljesen egyetért az osztrák-magyar monarchia által fölvetett javaslatokkal.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 770.4 milliméter, délután 2 órakor 769.7 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 3.7, délután 2 órakor C° + 5,0. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor N. 4. **Felhőzet:** reggel borult, délután borult, csepeg. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** csepegés.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 21. —

Száraz — Éjjeli fagy.

HIREK.

November 21. Csütörtök. Róm. kath. naptár: B. A bemutatása. — Protestáns naptár: B. A. bemutatása. — Görög-keleti naptár (november 9.): Onezifor. — A nap kél 7 óra 15 perczkor, nyugszik 4 óra 17 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— **Károlyi Tibor gr.** aradmegyei nagybirtokost, a király a vallás és tanulmányi alapokra felügyelő s azok kezelését ellenőrző időleges bizottság tagjává ujabb három évre kinevezte.

— **A Kölcsey egyesület felolvasása.** A Kölcsey-egyesület ez évben is hat estére terjedő felolvasó sorozatot rendez. A közmüvelődési bizottság buzgó elnöke Somogyi Gyula most fárad a müsor összeállitásán, melyet legközelebb közrebocsájtanak. Az első felolvasó est valószinüleg e hó 30-ikán lesz mint az eddigiek a városháza nagy termében. A hat felolvasásra a jegyek ez idén is oly olcsók lesznek mint tavaly, csak azt az ujitást tervezi a rendezőség, hogy csekély árkülömbséggel néhány sorban fenntartott helyek is legyenek. Az érdeklődés az idén is oly élénk lesz a felolvasások iránt mint tavaly, mert a rendezőség a változatosságot és érdekességet most is érvényesiteni akarja, igy ez ujitás csak helyeselhető. Felolvasásra kerülnek Rudnyászky Gyula és Szőllősi Zsigmond kitüntetett pályamüvei, azonkivül felolvasnak Sas Ede az aradi zsurnalisztikából a fővárosba előkelő poziczióra emelkedett fiatal iró, dr. Cserép József, az aradi főgymnasium tudós professzora még mielőtt egyptomi tanulmányutra megy, Asbóth Viktor minorita áldozó pap és Rónaszéky Gusztáv, a szinház iró-szinész müvezetője. A tavalyi felolvasások nagy vonzóereje: a szintársulat néhány tagjának szavalata az idén is meglesz. Leszkay szinházi igazgató megengedte tagjainak a Kölcsey-egyesületben való közremüködést, melyet a legnagyobb készséggel megigértek Angyal Ilka, Balassa Jenő, Delli Emma, Gál Gyula, Novák Irén, Sugár Aranka és Tóvölgyi Margit. Ezeken felül minden felolvasási estét egy-egy zenei szám fogja élvezetessé tenni. Legközelebb lesz alkalmunk megirni, kik fogják a zenei számokat betölteni. — A rendezőknek zenei életünk néhány előkelő tagja igérte meg közremüködését.

— **A biróságok köréből.** A király Vámosy Mihály aradi kir. törvényszéki aljegyzőt a kisjenői járásbirósághoz, Széll Pál nagybecskereki járásbirósági aljegyzőt pedig a battonyai járásbirósághoz albirókká nevezte ki.

— **József főherczeg unokájának keresztelője.** Regensburgból irják: Csütörtökön volt Thurn-Taxis Albert herczeg és Margit főherczegnő ujszülött fiának keresztelése. A keresztséget a család kivánságára magyar pap, Steiner Fülöp dr. székesfehérvári püspök adta rá az ujszülött herczegre. A püspök már november 12-én este Szalay Hubert dr. székesfehérvári teológiai tanár kiséretében érkezett Regensburgba és a Thurn-Taxis herczegi palotában szállt meg. A keresztszülői tisztet az ujszülött nagyatyja, József főherczeg viselte. A ténykedésnél József főherczegen kivül jelen voltak még: Klotild főherczegasszony, Mária Dorotya és Auguszta főherczegnők, József Agost főherczeg, Siegfried bajor herczeg, Braganza herczeg és neje. A Thurn-Taxis herczeg nevét viselő bajor lovasezred tisztikara küldöttségileg jelent meg az ezredtulajdonos családi ünnepén. Az ujszülött a keresztségben a következő neveket nyerte: József, Albert, László, Miksa, Mária, Károly, Antal, Ignácz, Wolfgang, Lamoral. A keresztség kiszolgáltatásánál Steiner Fülöp dr. püspök szt. Wolfgang volt regensburgi püspöknek gyönyörü gótstilü pásztorbotját használta. József és József Agost főherczegek és Auguszta főherczegnő pénteken visszautaztak Wörishofenbe Kneipphez ahova másnap Steiner Fülöp dr. püspök Szalay Hubert drral is utazott.

— **Jegyzővizsga a megyén.** Aradmegye székházában tegnap reggel vette kezdetét a jegyzői vizsga. A jegyzői vizsgára hárman jelentkeztek: Biró Aladár, Rónai Tivadar és Horváth János. Tegnap az irásbelit végezték a jelöltek, ma délelőtt pedig a szóbeli vizsgálatot fogják kiállani a Fábián László főispán elnöklete alatt működő vizsga-bizottság előtt.

— **A himlőoltás eredménye.** A belügyminiszter az egyes városok himlőoltási statisztikáit bekérte, tájékozást szerzendő azok eredményéről. Arad város főorvosi hivatala tegnap készitette el a statisztikát, mely szerint Aradon az 1895. évben beoltatott a himlő ellen 3431 egyén, és pedig először 1275, ujraoltatott 2156 egyén. A statisztikát a napokban küldik fel a miniszternek.

— **Vidéki hirlapirók értekezlete.** A „Nagyvárad" 25 éves jubileuma alkalmából Nagyváradon megtartott vidéki hirlapirói értekezlet tudvalevőleg Horváth Gyula orsz. képviselő inditványára elhatározta, hogy a hirlapirókat segitő orsz. egyesületet, a fővárosi sajtó képviselőivel együtt fogják megalakitani. Ugyanakkor elhatározták, hogy december 8-án, a mikor a vidéki sajtó képviselői a kiállitási munkák megtekintésére Budapestre érkeznek, e tárgyban ujabb értekezletet tartanak. E tárgyban Hindy Arpád a „Koloss-

---

— Negyven évesnél több vagy.

— Negyvenöt javitotta ki a fehér szerecsen.

— Es van vagy négyszáz forint adósságod.

— Itten csak három száz, de fönn van több is.

— Vén vagy te már házasodni. Minek nekedjaz? Ebédet találsz akármelyik korcsmában, a gombjaidat meg fölvarrja a takaritóasszony is. Kell még több?

— Igen de mit csináljak az asszonynyal, aki hetekig üldöz, nyaggatt a házassággal és elhozatta Brzovicáról az iratait. Nincs tőle nyugtom, míg nem veszem el.

Izád méregbe jött:

— No, ha a te akaratod csak ennyi! . . .

Weyer Donárd elmeresztette az ő jámbor nagy kék birka szemét és meghatottan beszélt, inkább magának, mint a pajtásának.

— De mikor ők mindent megtettek értem, amit csak lehetett. Ha elfogyott a pénzem egy hétig is az ő ételükön élődtem. És mikor nem volt fám összevagdalták a teknyő lábát, a konyhaszékeket, és befütöttek. Csakhogy meleg legyen a szobám. Hát lehet ezt elfelejteni?

Es egy ostoba, nagy gömbölyü könny gördült végig a fehér szerecsen arczán.

vár" szerkesztője, mint elnök s Fekér Dezső, a „Nagyvárad" szerkesztője, mint jegyző levelet irtak Rákosi Jenőnek az „Otthon" elnökének, melyben a tanácskozásokra e kör helyiségének átengedését kérik s azt is, hogy a 8-iki értekezletre a fővárosi kollégákat is hivja meg. Ugyancsak ők lelkes hangu levélben hivták meg a vidéki kollegákat a gyülésre, melyen a hirlapirószövetség és segitőegyesület megalakitásáról fognak tanácskozni.

— **Tánczískola.** Özv. Somogyi Józsefné már megkezdte tánoztanitását mult szombaton a Krispin-teremben, felhivja azért a t. szülők s mindkét nembeli ifjuság szives figyelmét arra, hogy még felvételeket e tanfolyamra is elfogad lakásán (Templom-utcza 9. szám alatt, földszint jobbra.)

— **Népesedési mozgalom.** Arad város főorvosi hivatala az elmult hét népesedési mozgalmát a következőkben állitotta össze. Született az elmult héten Arad város területén 39 gyermek, és pedig 20 fi, 19 nő, az arány 43.2 pro mille. Meghalt ennek ellenében 21 egyén, és pedig 7 fi 14 nő, az arány 21.2 pro mille. Difteritisz halálozás nem fordult elő, igy e hét közegészségi szempontból jónak nevezhető.

— **Ezüst lakodalom.** Szép családi ünnep folyt le tegnap Aradon. Laubner József, a „Duna" biztositó társaság vezértitkára tegnap tartotta ezüst lakodalmát. — Az általán tisztelt férfit ezalkalommal számosan üdvözölték, többek között a hivatalnoki kar is.

— **A „szivesség" nem kifogás.** Valahányszor megbüntettek egy-egy kereskedőt a vasárnapi munkaszünet ellen elkövetett kihágásért, mindig azzal állottak elő, hogy a kérdésben forgó áruczikkeket nem készpénzért, de szivességből adták. — A belügyminiszter most egy felmerült esetben azt az elvi kijelentést tette, hogy a „szivességből adás" nem vétetik figyelembe és nem is hozható fel mentségül a vasárnapi szünet ellen elkövetett kihágás megitélésénél.

— **Ismét sertésvész.** A főkapitányi hivatal értesiti a közönséget, hogy mivel Kecskeméten a sertésvész fellépett, sem onnan, sem oda nem lehet szállitani sertéseket. Ez intézkedés ellen vétők a zárlat feloldásáig szigoruan fognak megbüntettetni.

— **Szegények segélyezése.** Hogy azon kellemes helyzetben legyünk, a számos izraelita szegényeket, gyámoltalan özvegyeket és elhagyatott árvákat, kik a jótékony-egylet részvételére és gondoskodására utalva vannak, mint eddig, ugy a jelen télen is tüzifával segélyezhetni és az izraelita fiuiskola szegénysorsu tanulóit téli ruhákkal és lábbelivel elláthatni, azon alázatos kérelemmel fordulunk a tisztelt egyleti tagok és egyéb nemesszivü emberbarátokhoz, kik jótékonysági érzületüket már számos alkalommal fényesen bebizonyitották és segédkezetüket a szegények és szerencsétlenektől soha meg nem vonták: miszerint az egyletnek tüzifát természetben, vagy tüzifa és szegénysorsu tanulóknak szánt téliruhák és lábbeliek beszerzésére forditandó készpénzt adományozni és az illető adományokat az alulirt egyleti elnöknek átadni sziveskedjenek. Egyletünknek jelszava a profétának eme mondata: „Vessetek jótéteményt és kegyelmet fogtok aratni." Es az Isten kegyelmében fognak részesülni mindazon nemes szivü emberbarátok, kik ezen felhivásnak engedve, könyöradományokat tesznek az emberszeretet szent oltárára. Arad, 1895. november hóban. Az aradi izraelita jótékony-egylet elnöksége. Lustig Adolf, elnök. Rosenberg Lipót, titkár.

— **Hol van Farkas Menyhért?** Ha a lóvonatu kocsik és egyéb hasonló jármüvek nincsennek tulzsufolva — a véletlennek tág tere nyilik valóságos stiklik elkövetésére. Nem a legutolsók közül való az sem, a mit a szeszélyes véletlen a szép Itália mosolygó ege alatt, egy nápolyi lóvasut belsejében elkövetett.

A kocsi minden nagyobb feltünés nélkül haladt Nápoly utczáján — a végállomás felé. Nehány utas volt csak a kocsiban. Ketten csendes beszélgetésbe merülve zengzetes magyar nyelven tárgyalták dr. Takács bünpörét. A két magyar egyike Berecz Ede volt a második korona tanu, a ki a minap az égből cseppent a budapesti esküdtszéki terem elnöki emelvénye elő, a másik ur pedig, a ki a tegnapi szenzácziót megszerezte.

Jó ideje beszélgettek már, a mikor mellettök egy őszbe csavarodott harmadik ur emelkedik fel ülőhelyéről s ugyancsak magyarul szólitja meg a beszélgetőket:

— Igazán nagyon örvendek, hogy honfitársaimmal találkozhatom, — s Berecz felé fordulva barátságos kezszoritásra kinálja jobbját. Imigyen szólván: kihez van szerencsém?

— Berecz Ede vagyok, szólt a kérdezett.

— Igazán nagyon örvendek, én Farkas Menyhért vagyok . . .

— **Csőd.** Kacsinka J. ó-pécskai bejegyzett kereskedő ellen az aradi törvényszék csődöt nyitott. Csődbiztos Nyirő Géza törvényszéki biró, tömeggondnok dr. Suciu János, helyettese Klee Károly. Bejelentési határidő deczember 31.

— **Elgázolt munkás.** A vigyázatlanságnak ismét áldozatul esett egy ember. — Tegnap délben Mikulicza Miklós kocsis sebes vágtatva hajtott be a Széchenyi-utczába, melynek szegletén Biró János foglalatoskodott. A lovak elütötték Birót, a kocsi keresztül ment felette s ennek következtében fején sulyos sérüléseket szenvedett. A sebesültet ápolják. A kihágási biró Mikuliczát vigyázatlanságáért érzékenyen megbüntette.

— **Orvvadászok ellen.** A mindinkább elszaporodó orvvadászok ellen szigoru miniszteri rendelet érkezett tegnap a vármegyéhez. Ebben a miniszter tudomására hozza a vármegye közönségének, hogy a vadasbirtokosok kivánságára ezentul csak kellő igazolás mellett fogják elszállitani a vadakat.

— **Háromszoros betörés.** Levelezőnk irja: Szintye község vagyoni közbiztonságát az utóbbi időben gyakran zavarják meg. A hét elején egy éj alatt három helyre is betörtek, s mindenütt meglopták a háznépet. Az ismeretlen tettesek különösen a tehérnemüeket lopták el előszeretettel. Tomucza Flórián odavaló parasztot 159 frt erejéig kárositották meg a tolvajok. Betörtek ezenkivül még Rivis Vaszilie és Rivis János házába is. A nyomozás eddig még nem vezetett eredményre.

— **A britt muzeum kincsei.** Londonban a napokban nyitották meg egyikét a britt muzeum legérdekesebb gyüjteményeinek, mely eddig el volt zárva a nagy közönség elől. Az ugynevezett „Gold Room" ez, az arany-, ezüst- és borostyánkő-régiségek gyüjteménye. Abba a helyiségbe, hol eddig a régi arany- és ezüstpénzeket őrizték a görög és római régiségek osztályának évről-évre gazdagodó gemmáit és nemes fémből készült mütárgyait. Vitrinekben helyezték ezeket a mükincseket, olyanformán, hogy azok minden oldalról szabadon tanulmányozhatók. A felülről világitott tágas helyiség közepén hatalmas, lapos szekrény áll, telve a legdrágább régiségekkel. Az egyes darabok kronologiai sorrendben vannak elhelyezve, illusztrálva igy a köbe vésés müvészetének fejlődését és világot vetve azon népfaj társadalmi viszonyaira és vallásos nézeteire, amelyből erednek. Köröskörül a falakon is szekrények vannak, amelyekben drágakövekbe vésett fél dombormüvek, arany, ezüst és borostyán mükincsek láthatók. Nagyon sok ezek közt a ritkaság és unikum. A czivilizáczió minden korszakát feltüntetik ezek a kronologice és népfajok szerint csoportositott mütárgyak. Ott van többek közt az az arany váza, melyet szivacshalászok szedtek föl nemrég az aegei tenger fenekéről. A legkülönbözőbb népektől erednek az ismertebb aranytárgyak, ősrégi arany halotti maszkok, aranykoszoruk, karékek, nyakláncok, fülbevalók, gyürük és diademok. Különálló helyet foglal el egy nagy portlandi váza. Elszigetelt csoportot képeznek a renaissance-korszak ötvösművei, arany és ezüst kelyhek, korsók és házieszközök. A falakon helyezték el a régi falfestmények maradványait. Egyszóval az uj aranyszoba most legragyogóbb osztálya a britt muzeumnak.

— **Mert nem köszönt.** Egy iczi-piczi kalapbillentés meg nem történte miatt emberhalál esett Lapánya, baranyamegyei községben. A faluban — él egy Kuvesdanit Izsák nevü büszke, dölyvös paraszt ember. Ez az ember találkozott az utczán Kleinhausz János nevü szomszédjával, aki elment mellette anélkül, hogy köszönt volna neki. Kuvesdanit efölött annyira felháborodott, hogy szomszédját mindjárt ott az utczán agyonütötte.

— **Az orosz vasuti forgalomban** némi ujitásokat fognak legközelebb életbeléptetni. A villamos világitást a varsó-bécsi vonalon kivül a nikolai, moszkva-kiewi és charkow-azowi vasutak vonalaira is kiterjesztik. A II. osztályu kocsikat oly berendezésekkel fogják ellátni, melyek lehetségessé teszik, hogy az ülőhelyek kényelmes nyughelyekké legyenek átalakithatók. Nagyobb gyorsaság elérése céljából a varsó-bécsi vonaton uj szerkezetü, erős mozdonyokat fognak használni, mi által az óránkinti sebesség 75 verstre fog emelkedni. Fontos még az a rendelkezés is, mely szerint a vasutigazgatóságok köteleztetnek, hogy az ugynevezett Eiffel-féle szétszedhető vashidakkal lássák el magukat, melyek állandóan a föraktárakban legyenek elhelyezve, hogy azokat az esetre, ha az állandó hidak járatlanok lesznek vagy egy egy mellékvonalat épitenek, azonnal az illető helyre lehessen küldeni és ott fölállitani.

— **Egy brilliánt melltü** arany foglalattal, tegnap a déli órákban, a katholikus templomtól a Sárosy-utczáig terjedő helyen elveszett. A becsületes megtaláló kéretik azt illő jutalom mellett a szerkesztőségben átadni.

HYMEN.

Petrikovics Géza gurbai segédjegyző és állami anyakönyvvezető f. hó 17-én eljegyezte özv. Végh Mártonné özv. Földváry Terézia urnő kedves leányát, Juliskát Pankotán.

GYÁSZROVAT.

† **Töröś Tivadar** ujságiró, évekkel ezelőtt az „Aradi Közlöny"-nek is segédszerkesztője, a „Budapest" szerkesztőségének tagja — mint már tegnap távirataink közt emlitettük — nehány heti szenvedés után meghalt a Szent János-kórházban. Az elhunyt, a ki régebben vidéki ujságokat szerkesztett, s egy időben Torontálmegye levéltárosa is volt, ismert alakja volt a főváros zsurnalisztikai életének; több folyóiratnak volt azelőtt a munkatársa, legujabban pedig a „Budapest"-nek segédszerkesztője. Törös örményszármazásu volt, legtipikusabb alakja az örményeknek, tele fajának minden előitéletével és babonájával. Ezelőtt két hónappal a Pósa-féle iróasztaltársasággal vacsorált, amelynek tagjai egy estén sokat mulattak a különben jókedvü örmény babonáskodásán. Vacsora közben ugyan hirtelen felállt a helyéről és némi nyugtalansággal jegyezte meg:

— Uraim, tizenhárman vagyunk, én elmegyek . . .

— Ugyan mire való ez a babona? felelt rá Pósa Lajos, a társaság feje.

— Akkor üljön át valamelyikünk másik asztalhoz — mondta még nyugtalanabbul Törös. Vagy hozassunk be egy tizennegyediket . . .

De más valakit nem hozattak be, s az egész társaság együtt maradt, ugy amint volt: tizenhárman. Csak a Törös jókedve nem tért vissza többé, halaványan ült a helyén, hallgatagon, amig csak szét nem oszlott a jókedvü társaság. Harmadnapra pedig szomoruan hallották az ujságirók az „Otthon"-ban, hogy egy kollégájukat sulyos idegbántalom miatt a János-kórházba vitték. A babonás Törös Tivadar volt az.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **A Philharmonia-egyesület** f. hó 22-én, pénteken esti 8 órakor a polgári iskola emeleti helyiségében megtartja ezidei első zenepróbáját, melyre a zenekar t. tagjai ezennel meghivatnak.

(*) **Az aradi kerékpár klub** holnap péntek este fél 9 órakor tartja meg rendes heti esté-

lyét a Vas szállóban levő klubhelyiségben. Ez alkalommal a klubszertáros géptani előadást fog tartani.

TANÜGY.

Bizottsági ülések.

Az aradi kereskedő tanoncz iskola bizottsága Boros Vida elnöklete alatt ülést tartott melyen a bizottság tudomásul vette az azon iskolában müködő tanárok részére f. év szeptember és október havában adott tanitási órákért járó tiszteletdijaknak az elnök által történt kiutalványozását. Továbbá határozott Czibesz Károly ujaradi lakos kérelme felett, melyben az a jelen iskolai évre fia után befizetett 6 frt tandijnak visszautalványozását kérte, miután az időközben felszabadult és igy csak igen kevés ideig járt az iskolába. A bizottság e kérelmet teljesithetőnek nem találta, azt elutasitotta.

Végül a kereskedő tanoncz iskola mulasztási naplói az igazgatóság által bemutattatván, a bizottság ezekből meggyőződve, örvendetes tudomásul vette a kereskedő tanonczok pontos iskolába járását; egyuttal pedig a mulasztási naplókat a további eljárás végett a kapitányi hivatalhoz áttenni rendelte.

Ezzel az ülés véget ért.

*

Az iskolaszék kebeléből a millenniumi kiállitáson bemutatandó dolgok összeállitására kiküldött szükebbkörü bizottság tegnap délután 5 órakor Millig József elnöklete alatt szintén ülést tartott, melyen elfogadták a Somogyi Agoston rajztanár által igen csinosan kidolgozott grafikai táblázatot, miért az ennek elkészitéseért az iskolaszék által megszavazott 100 frt tiszteletdij kiutalványozása iránt a bizottság javaslatát megteszi.

SZINHAZ, IRODALOM, MÜVESZET.

A szinház müsora:

Csütörtök (november 21.) Az uj honpolgár (Goldstein Számi) bohózat. Másodszor.

Péntek (november 22.) Házasság rokkantjai, vigjáték.

Szombat (november 23.) Hunyady László, opera.

Vasárnap (november 24.) Délután: Szegény Jonathán, operette. Este: A párisi rongyszedő, dráma.

Az uj honpolgár.

— Fővárosi életkép dalokkal, táncokkal. Irta: Kövessi Albert. Zenéjét szerzették: Konti József és Delin Henrik. Az aradi szinpadon először adták 1895. november 20-án. —

Az „Uj honpolgár"-nak, magát a bohózatot megelőző hire megcsinálta tegnap Leszkay Andrásnak azt a teli házat, minőket a Nyilassi-komikuma szokott volt megteremteni annak idején.

A Goldstein Számi hova-tova bele fog kerülni a Tóth Béla „Szájról-szájra" nagybecsü müvének második, bővitett kiadásába. Név, mely minden utógondolat nélkül egy őszinte, igaz zsidót jelent.

Ennek a névnek az égise alatt — mely égisnek a prezstizsét Gyöngyi Izsó teremtette meg — Az uj honpolgár jóformán bejárta az ország nagyobb szinpadait s mindenütt szép sikert aratott.

Irodalmi értékét természetesen nem lehet kifedezni az énekes bohózatból, de azt sem lehet eltagadni, hogy oly sok humorral, jó adag drasztikus komikummal van megirva, hogy fából kell annak a nézőnek lenni, ki hahotázás nélkül nézi végig a darabot. Az tény, hogy Gyöngyi Izsó annyi zsenialitással játsza meg a czimszerepet, hogy bátran mondhatjuk: a Goldstein Számi mokáinak a sikere az ő személyéhez van kötve.

Hogy mi a meséje a bohózatnak? Hát a mi az ilyen fővárosi életképeknek a meséje rendesen lenni szokott. Egy csacska leány, egy szerelmes, elbukott varróleány, valami talmi gavallér, ki pártira vadászik, kalandokra vágyó nagybácsi, házsártos nagynéni és végül a munkácsi Goldstein Számi. Mindezeket az elemeket elég ügyesen gyurta össze összeillő mese keretében a sok humorral megáldott szerzője Kövessi Albert, melyhez a két zeneszerző ügyes fülbemászó muzsikát irt.

Az uj honpolgár nagy sikert aratott tegnap. Pattogó ötletei, talpraesett mókái, néka-néha érzelmes jelenetei megtalálták az egyenes utat a közönség hangulatához, ki örömmel tapsolt.

Hogy a szinészek melyike-másika hogyan játszott nem kivánjuk méltatni. Végre is a szinész nem az ilyen darabokban való játékával kivánja tehetségét bemutatni. Hogy mind jól játszettak a hangulat hatása alatt az tény és ez az elismerés szolgáljon buzditásul a további Az uj honpolgár előadásokon.

—

* **„Magyar ipari és kereskedelmi vállalatok története"** czim alatt és Gonda Béla m. kir. kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos, mint szerkesztő-bizottsági elnök felügyelete mellett egy nagy mü van készülöben, mely a jövő évben tartandó ezredéves kiállitás alkalmából Magyarország kiválóbb ipari és kereskedelmi vállalatainak történetét szándékozik ismertetni. A kereskedelemügyi magy. királyi miniszter ur felhivása folytán ezen müvet az érdekelt ipari és kereskedelmi vállalatok figyelmébe ajánlja a kereskedelmi és iparkamara.

* **A Magyar Nemzet Történetéből**, Szalay József és Baróti Lajos kitünő munkájából most kaptuk a 27-ik füzetet mely folytatólag tárgyalja Hunyadi János korét, szólva a kormányszünetről, majd a nagy hős nyolcz éves kormányzóságáról, végül V. László uralkodásának öt esztendejéről. A füzethez csatolt mümelléklet Székely Bertalan „Nándorfehérvár alatt" czimü gyönyörü freskóját ábrázolja, mely tudvalevőleg a bécsi székesegyház legfőbb ékessége. A többi között kiemeljük a következőket. V. László arczképét, melynek eredetijét a bécsi udv. muzeumban őrzik, Konstantinápoly látképét, egy 1493-ban megjelent münyomás, II. Mohamed szultán arczképét. Nándorfehérvár látképét, egy XII. századbeli metszett után, Kapisztrán János arczképét, Vivarini olajfestménye után, Kapisztrán szószékét a bécsi István templomban, Arany pénz Hunyadi János kormányzósága idejéből. Hunyadi János aláirása. A Rigómezei csata. Ezüst pénz Hunyadi János kormányzósága idejéből, Hunyadi János megbővitett czimere. II. Mohamed. A munkát mely a legnagyobb pontossággal és a lehető leggyorsabban halad befejezése felé, ismételve a legmelegebben ajánljuk. Egy füzet ára 40 kr. Megrendelhető Lampel R. (Wodianer F. és fiai) udv. könyvkereskedés Bpest. Andrássy-ut 21. szám.

* **Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története** cz. nagy illusztrált munkából most jelent meg a 48-ik füzet, a melyben Gracza György a téli hadjáratot beszéli el az ő szokott, élénk és megkapó modorában. A füzet képei ezek: Huszártarsoly a szabadságharczból (a gróf Kreith-féle gyüjteményből.) Honvéd fogolytisztek névaláirása 1849-ből. Rohonczy Lipót a Károlyi huszárezred ezredese. — Komáromnál 1849. jul. 2-án vivott csata térképe. Az aradi vesztőhely apotheozisa. Haynau és Paskievits herczeg I. Ferencz József bevonulása Győrbe, 1849. jun. 28-án. A piski-i emlék gerendadarab, az 1849-iki piski-i hidbol. Kiss Ernő tábornok kávéscsészéje.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A magánjog kodifikálása.

A magánjog kodifikálására az igazságügyminisztériumban tudvalevőleg már régóta megtörténtek az előkészitő lépések. Egyes részeire vonatkozó javaslatok már el is készültek, de az egyes miniszterek tekinteten kivül hagyták a megelőző miniszterektől iniciált tervezeteket s a kodifikálás munkáját ujból megkezdették. Most Erdély Sándor igyazságügyminiszter azzal a czélzattal, hogy az előkészitő munkában a miniszterek változása ne zavarja a stabilitást, az igazságügyminisztérium kebelében az általános polgári törvénykönyv előkészitésére állandó bizottságot szervezett. A szervezeti szabályzatot a minisztertanács tárgyalta s a király jóváhagyta.

A magánjogi bizottság tagjai részint belső tagok azaz a tervezet szerkesztésével megbizottak, részint pedig költagok, azaz a véleményezés jogával felruházottak. Amazok csak öten, ezek legföljebb tizen lesznek. A tagokat az igazságügyminiszter nevezi ki, és tiszteletdijukat is ő állapitja meg. A bizottság belső tagjai a törvénykönyv egyes részét kidolgozzák, elkészitik a megfelelő előadói tervezatet és megokolást. Az elvek, a rendszer, a terjedelem a szervezet, a terminologia egysé„es voltának biztositására az elkészitett tervezeteket előzetesen a szerkesztő bizottság ülésiben, amelyeken vagy maga az igazságügyminiszter vagy pedig az elnökléssel megbizott államtitkár elnököl, tárgyalják. A nagybizottság munkáját egyik olyan belső tagja vezeti, aki az igazságügyminisztériumhoz állandóan beosztatik.

A bizottságnak összes-ülései is lesznek, amelyben a költagok is részt vesznek. Ezeket az üléseket akkor tartják, ha olyan elvek vagy kérdések megállapitásáról van szó, amelyek vagy az egész törvénykönyvre, vagy legalább több részére vonatkoznak, s amelyekről a vélemények nem egyeznek meg. Valamennyi ülésről jegyzőköny készül, amely az egyes tagok véleményét foglalja magában. Ha valamelyik szerkesztő tag a törvénykönyvnek reábizott részét elkészitette, átadja tervezetét a bizottság vezetőjének, aki azt sokszorositttatja, s egy-egy példányt a bizottság valamennyi tagjának elküld. A miniszter bizonyos idő multán ülésre hivja össze a bizottságot, amelyen a tervezetet tárgyalják. A tárgyalások alapján átdolgozott javaslatot ezután kinyomatják és átadják a nyilvánosságnak. A bizottság a javaslatot a lapok, szakkörök, egyszóval a nyilvános kritika hozzászólása után még egyszer tárgyalja, s esetleg változtat rajta. A bizottság élére az igazságügyminiszter Vavrik Béla kuriai tanácselnököt nevezte ki.

Ebből a sikerült választásból méltán következtetjük, hogy az egész bizottság összeállitása is hasonló gondossággal fog megtörténni.

TÁVIRATOK.

A költségvetési vita.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.) Tegnap és ma ismét jelentkeztek annyian a budget vitára, hogy a vita befejezését ismét eltolták a hét végére. De még jó szerencse, ha a hét végével is véget ér az általános vita. Mert a jelentkezett szónokokon kivül számba kell még venni, hogy a kormány részéről is lesznek még nyilatkozatok, hogy a zárszó joga illeti még az előadót, a határozati javaslatok benyujtóit.

Ezek a kilátások indokolják Lukács pénzügyminiszternek azt az elhatározását, hogy indemnitit fog a Ház elé terjeszteni, aminek beterjesztésében, mint értesülünk, a kormány már meg is állapodott.

—

Egy város szénája.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.) Vadnay főispán Szentes város ügykezelésének vizsgálatánál nagymérvü hanyagság és visszaélések nyomára jutott. A folyó évi hiteltullépés 51,000 frtra rug; a polgármester Sima képviselő lapjának a mult évben 4300 frtnál többet fizetett nyilvános árlejtés nélkül rendelt nyomtatványokért. Vadnay a tanács ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte és két tisztviselőt állásától felfüggesztett.

—

Pisztoly párbaj.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.) Berzeviczy és Kacziányi holnap verekszenek pisztolyra.

—

Sikkasztó ügynök.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.) Lindenbaum Mór tőzsde ügynök sokakat több ezer forintig megkárositva megszökött. Az összes károk meghaladják az 50,000 frtot.

—

Elitélt milliomos.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.) A kisajátitás ügyben Lyka Emil milliomos önző részrehajlással vádolta Lukács Béla volt minisztert. A törvényszék elitélte Lykát 8 napi fogházra és 300 frtra.

Takáts Zoltán bünpöre.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.) Takáts Zoltánnak eddig rendkivül érdekes, de tegnap óta meglehetősen undoritó bünpörében — ma tartották meg a pörbeszédeket.

Agorasztó ügyész rendkivül éles beszédben teljesen föntartotta vádját Takáts ellen. Védekezését utálatosnak, megvetésre méltónak deklarálja, és kéri, hogy Takátsot a sikkasztás vétségében a törvényszék bünösnek mondja ki. Egyuttal azonban kifejti, hogy a két Berecz pörében is szükséges a pörujitás, mert a mostani tárgyalás során sok olyan mozzanat merült fel, mely esetleg a Berecz-testvérek pörében enyhébb itéletet idézhet elő. — Takátsnét orgazdasággal vádolja az ügyész, és ezért kéri őt megbüntetni.

Györffy Gyula a leszámitoló bank képviselője, Takátsot 20,400 forint kár megtérítésében kéri elmarasztalni.

Visontai Soma nagyon szép meleg beszédben védelmezte meg Takátsot. Hivatkozott arra, hogy olyan tanuk vádaskodására, mint a két Berecz, modern biró itéletet nem hozhat. Rámutat azokra a kideritett levelezésekre, melyekben akármennyi zsarolás van ugyan, — de rendkivül jellemző, hogy sehol egy szóval sincs czélzás arra, hogy az állitólag átvett 20,000 frtból valaminő összeget megkapjanak. Pedig ha erről szó lehetett, ugy szó is lett volna legalább a titkosjegyü levelek valamelyikében. Es konstatálta azt is a törvényszék, hogy Berecz Edét 11 óráig nyakgatta a budapesti rendőrtanácsos, — de mi szükség volt ilyen hosszu nyakgatásra, ha Berecz lelkiösmerete csakugyan megszólalt, és vallani akart? Nem látja a vádat bebizonyitottnak — sem Takátsra, sem az anyjára nézve.

Amig Visontai beszélt, addig Takátsné folyton, gyakran hangosan is zokogott.

A külső benyomás tekintetében mindkét beszéd jelentékenynek mondható; elannyira, hogy amig az ügyész beszélt, addig Takáts bünössége egészen kétségtelennek látszott, mig Visontai nagyon ügyesen használta föl a bizonyitékok tényleges elégtelenségét, vagy legalább is hiányosságát.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) Takáts bünperében Murányi Berecz védője kérte, hogy Berecz Antal enyhébb itéletet kapjon, illetve kéri eddigi börtönével büntetését kitöltöttnek tekinteni.

—

Mozgositott hadihajók.

Póla, november 20. (Saj. tud. táv.) A »Tegethoff«, »Elisabeth« és »Blitz« hadihajóink Seemann ellentengernagy parancsnokságával teljes felszerelésben ma elindultak a török vizekre.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, november 20.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kináltak, a vételkedv jó volt s az irányzat kedvezőbb lett. Elkelt 25000 mm. teljes tartott napi árakon.

	mmázsa	kilogramm	frt
Tiszavidéki	500	81.	7.20
„	200	81.	7.12½
„	200	81.	7.15
„	300	80.	6.92½
„	200	79.5	3.92½
„	1600	79.5	6.92½
„	300	78.	7.10
Pestvidéki	200	80.5	6.97½
„	500	79.	6.92½
„	100	78.	6.90
Kalocsai	3300	77.5	6.92
Bácskai	2200	79.	6.85
„	2300	76.4	6.85
„	1800	76.	6.73½
Bánáti	2500	77.4	6.87½
„	2500	77.5	6.85
Zab	100		6.55
„	100		6.52½
„	100		6.40
„	700		6.30
„	200		6.27½

Határidőüzlet: Amerikából ma változatlan árfolyamokat jelentettek s nálunk is változatlanul indult az üzlet buzában és tengeriben s tekintettel az igen gyenge üzletmenetre pár krral alacsonyabban zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszi buza	6.54—6.55
Buza május—juniusra	6.95—6.96
Tavaszi rozs	6.35—6.36
Oszi rozs	6.15—6.25
Tengeri május—juniusra	4.54—4.55
Tengeri julius—augusztusra	5.93—5.94
Tavaszi zab	6.12—6.14
Oszi zab	5.80—5.90
Repoze	10.80—10.90

Külföld: New-York: buzára ⅛— tengerire ⅛— magasabb. Chicago: buzára ⅛—¼, tengerire ⅛— magasabb. Páris tartott, Liwerpool szilárd, London változatlan.

Értéktőzsde: Lanyhán indult ma az értéküzlet, s igen gyenge külföldi zárlatokra ugy nemzetközi mint helyi papirok még lanyhábban zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	360.50
Magyar hitelrészvény	441.50
Osztrák államvasut	359.50
Rima-Murányi	259.25
Lombard	99.—

—

= **A lippai vásár**, mely e hó 15., 16, és 17-én tartatott meg, a kedvező és enyhe időjárás következtében meglehetősen látogatott volt. A mint Lippáról irják, különösen nagy számu szarvasmarhát hajtottak föl a közeli erdélyi városokból s ugyancsak sok vevő akadt, amennyiben a budapesti és pozsonyi marhakereskedők, valamint a temesvári és aradi hentesek nagy számban jelentek meg és jól fizettek. A disznóvásár a környéken uralgó sertésvész következtében csak lanyha volt, de a fölhajtott sertéseket mind jó áron adták el. A lóvásár jelentéktelenebben ütött ki, mig az iparosok közül különösen a szücsök, szürszabók, czizmadiák és a kertészek ütöttek jó vásárt.

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok**. 1895. évi november hó 19-én. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) —.——. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.—.— krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 54.—55. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kirg sulyban) 54.—55. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) —.——. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) — ——. krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő terjedő sulyban krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 55.—56. krig. Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 55·—56· krig) — Könnyü pákint 220 kigrig terjedő sulyban) 54.—55. krig. — Sertésletszám 1895. nov. hó 17-én volt készlet 4105 darab. 1895. november hó 18-án felhajtatott: 821 darab. 1895. november 18-án elszállittatott 493 db. 1895. november 19-én maradt készletben 3933 darab. A hizottsertés üzletirányzata: Változatlan.

—

Szeszüzlet.

— November 20. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest. november 20. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	6.60— 7.—
Buza tiszavidéki	6.65— 7.10
Buza pestvidéki	6.60— 7.—
Buza fejérmegyei	6.60— 7.—
Buza bácskai	6.70— 7.15
Rozs uj, elsőrendü	6.35— 6.40
Rozs uj, másodrendü	6.30— 6.35
Arpa takarmány	5.10— 5.30
Arpa égetni való	5.60— 6.40
Arpa sörfőzdei	7.— 8.25
Zab	6.20— 6.60
Tengeri bánsági	—.——.—
Tengeri másnemü	4.20— 4.35
Káposzta-repoze bánsági	—.——.—
Köles	5.40— 5.75
Buza márczius—április	6.96— 6.96
Buza szeptember—október	—.——.—
Buza május—junius	—.——.—
Rozs szeptember—október	6.35— 6.36
Tengeri május—junius	4.52— 4.53
Tengeri julius—augusztus	—.——.—
Tengeri októberre	—.——.—
Zab márczius—április	6.14— 6.16
Zab szeptember—október	—.——.—
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	10.80—10.85

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. (Apatelek.) A czikk ebben a formájában igen hosszu s a közlendők halmaza miatt aligha szorithatunk neki helyet. Erdekességénél fogva megérdemli a feldolgozást olyan formán, hogy a szabályrendelet maga nem volna közlendő, mert ez az egész czikket igen szárazzá tessi. Próbálják meg igy.

Cs. M. (Szeged) Minél több ilyet, mint az utolsó is volt. Mindig szivesen vesszük és nyitunk neki helyet lapunk hasábjain.

X—x (Arad) Alkalmilag. A választásoknak most már hagyjunk békét. Azt a gunyverset nem tartjuk helyén valónak közölni.

Gizi (Arad) Ej, ej! Persze, hogy férjhez mehet. Az okmányokat minden akadály nélkül beszerezhetik, de jobb lesz, ha ezt a boldog vőlegényre bizza.

Képmutató. (Arad). Nem olyan jó, hogy közölni lehetne s nem is olyan rossz, hogy rosszabb ne volna nála. Próbálkozzék meg prózával s akkor örvendezni fogunk az ismeretségnek.

T. Eugen. (Budapest.) Egyáltalán nem deklaráljuk vakmerőségnek azt, hogy hozzánk fordult. Viszont, ön se tartsa vakmerőségnek, hogy szonettjét közölhetlennek deklaráljuk.

L. L. (Arad.) Igy nem alkuszunk. Forduljon ajánlatával másbová.

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 55. szám. Évadbérlet 55. szám.

Csütörtökön, 1895. november 21-én

Az uj honpolgár.

(Goldstein Számi.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Kövessi Albert. Zenéjét szerzették: Delin Henrik és Konti József.

SZEMÉLYEK:

Gólya Frigyes, tőkepénzes	Balassa J.
Eulália, neje	Tolnainé.
Nelli, gyámleányuk	Novák Irén.
Gerlson Tamás, magánzó	Gál Gyula.
Cziczelke kisasszony	Hunyadiné.
Tavaszi Aladár, iparlovag	Szendrei M.
Kádár Teréz, munkásleány	Tövölgyi M.
Szalay Kornél, posta- és távirótiszt	Tompa K.
Virág Toncsi, varróleány	Pálffy Nina.
Takács Péter, lakatos	Tóth Elek.
Bibircs Mihály, kosárkötő	Delli Henrik.
Bibircsné	Laskodi A.
Goldstein Számi	Gyöngyi I.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 20. —

Fehér Kereszt szálloda: Kohlauch Károly kereskedő, Szeged. Beitenstein H. madárkereskedő, Oschenleben. Racsov Lehel hivatalnok, Temesvár. Käppinger János épitőmester, Zsombolya. Dr. Galambos Ignácz ügyvéd, Makó.

Vass szálloda: Dreichsmann Sándor kereskedő, Budapest. Berger S. kereskedő, Budapest. Kölbel József kereskedő, Budapest. Pollák Frigyes kereskedő, Budapest. Deutsch Frigyes hivatalnok, Budapest. Szudy Gyula hirlapiró, Budapest. Kunevalder Károly igazgató, Budapest. Schik Zsigmond kereskedő, Brünn. Rudnyánszky József magánzó, Szeged. Prokusz Gyula tiszttartó, Kevermes. Binzinger József mörnök, Budapest. Kardos Sámuel mérnök, Makó. Istvánfy József hivatalnok, Arad. Deutsch Henrik kereskedő, Bécs.

KIS LOTTO.

Brünni:

33. 62. 45. 6. 70.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

22950/1895.

Hirdetmény.

A nmélt m. kir. földmivelésügyi miniszterium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kivül helyezvén, közhirré teszük, hogy az alsó-ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a. kelt értesitése szerint a kéródzó állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltatta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurczolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok vészmentes községeiből egészséges szarvasmarha Bécs Szt-Marxra az alábbi feltételekmellett vasuton továbbra is bevihető.

1. A szállitmányokat kisérő marha levélen az állatok kifogástalan egészségi állapota valamint a származási hely vészmentesége hatósági állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsikra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállitják, rikitó szinü Sauchenverdächtige Thiere feliratu ragczédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt.-Marxra az állatrakodó alsó részén rakandók ki és ha a foganatosi ott állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak a Szt.-marxi vágóhid és istálóiba a veszteglő téren keresztül a legrövidebb uton elhajtandók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt.-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hornalsi, csupán ezen czélra rendelt veszteglő istállókba szállithatók.

5. A vesztegvásárról az nap el nem vitt szarvasmarhát feltétlenül a bécs-szt-marxi vágóhidra szállitandók és ugyanott levágandók.

6. A szarvasmarhák 8 nap alatt levágandók.

7. A nem közvetlenül mészárosok számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

Az itt felsoroltak Budapest székesfőváros és budapesti marhavásárról származó kéródzó állatok Alsó-Ausztriába való szállitásának feltételeit nem érintik s egyuttal megjegyeztetik, hogy az ezen törvényhatóságok területén feladandó sertések szállitására nézve továbbá f. év 40.394. és 44.706. illetőleg a pótlásukra kiadott rendeleteim irányadók.

Arad, 1895. október 2.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1895. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,07	3,56	1,35
Csaba	„	2,28	5,52	4,37
Kétegyháza	„	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	„	3,12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,34	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3.55	6.52	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	„	11.36	—,—	9,58
Kurtics	„	11,49	8,36	10,12
Lökösháza	„	12,05	—,—	10,30
Kétegyháza	„	12,28	9,01	10,59
Csaba	„	1,19	9,23	11,44
Szolnok	„	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik		7,20	1.10	6,10
		este	délután	reggel

Erdély felé

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2.30	6,35	4,30	7,02
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,14	7,06	5,04	—,—
Paulis	„	3,31	7,17	5,15	—,—
Radna-Lippa	„	3,58	7,34	5,33	7,47
Konop	„	4,30	7,57	5,57	—.—
Berzova	„	4,50	8,13	6,13	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,35	6,39	—,—
Soborsin	„	5,40	8.53	6,58	8,48
Piski	„	—,—	11.17	9,24	10.18
Gyulafehérvár	„	—,—	12.51	11.01	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.30	11,40
			délután	éjjel	éjjel

Erdély felől

		éjjel	éjjel		délután
Tövis	indul	3,36	3.19	—.—	1.35
Gyulafehérvár	„	3,59	4,04	—.—	2.13
Piski	„	5,07	6,05	—.—	3.57
Soborsin	„	6,34	8,20	4,00	6,23
Totvárad	„	—,—	8,37	4,20	6,40
Berzova	„	—,—	9,02	4,49	7,05
Konop	„	—,—	9,19	5,07	7,22
Radna-Lippa	„	7,28	9,49	5,45	7,53
Paulis	„	—,—	10,02	6,01	8,06
Gyorok	„	—,—	10,15	6,17	8,19
Glogovácz	„	—,—	10,38	6,46	8,48
ARAD érkezik		8,08	10,50	6,59	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,15	3.56
Sofronya	„	5,28	4,17
Kurtics	„	5,42	4,48
Lökösháza	„	5,58	5,10
Kétegyháza	„	6,16	6,10
Kigyós	„	6.28	6,31
Csaba	„	6,01	6,46
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,17
Kigyós	„	7,24	7,30
Kétegyháza	„	7,47	7,44
Lökösháza	„	8,13	8,03
Kurtics	„	8,36	8,20
Sofronya	„	8,52	8,32
ARAD érkezik		9,10	8,47
		d. e.	este

Arad—Szeged

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	4,45	9,00	4,10
Szt.-Tamás	„	5.10	9.22	4.40
Pécska	„	5,29	9,36	5,03
Battonya	„	5,59	10,01	5,46
Tompa	„	6,12	10.11	5,59
Mezőhegyes	„	6,55	10,40	6,43
Csanád-Palota	„	7,18	11,00	7,03
Nagylak	„	7,34	11,15	7,22
Apátfalva	„	7,56	11,35	7.49
Makó	„	8,20	11,58	8.30
Kis-Zombor	„	8,36	12,14	8,49
SZEGED érkezik		9,27	1,00	9,50
		délelőtt	délut.	éjjel

Szeged—Arad

		este	d. u.	regg.
SZEGED	indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	„	7,00	3,12	4,23
Makó	„	7,24	3,33	5,04
Apátfalva	„	7,47	3,55	5,23
Nagylak	„	8,07	4.21	5,54
Csanád-Palota	„	8,22	4,39	6,12
Mezőhegyes	„	8,50	5,12	6,50
Tompa	„	9,12	5,33	7,16
Battonya	„	9,24	5,45	7,30
Pécska	„	9,48	6,09	8.01
Szt.-Tamás	„	10,01	6.21	8,18
ARAD érkezik		10,23	6,42	8,43
		éjjel	este	délelőtt

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8,00	6,20
Simánd	„	8,33	6,51
Kisjenő-Erdőhegy	„	9,18	7.33
Székudvar	„	9,34	7.50
Sikió	„	9,51	8,05
Ottlaka	„	10,05	8,19
Elek	„	10.20	8,35
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,35	8,50
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,20	3,00
Elek	„	5,33	3,18
Ottlaka	„	5,48	3,30
Sikló	„	5,54	3,43
Székudvar	„	6,06	3,57
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,25	4,23
Simánd	„	6,48	5,52
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,12	5,20
		délelőtt	d. u.

Mezőhegyes—Kétegyháza

		d. e.	este	regg.
MEZŐHEGYES	ind.	10,38	6,50	7,00
Kamarásmajor	„	10,49	7,04	7,10
Nesze	„	10,56	7,14	7,17
Kovácsháza	„	11,08	7,36	7,32
Bánhegyes	„	11,26	8,01	7,52
Megyesegyháza	„	11,44	8,24	8,12
Bánkut	„	11,55	8,39	8.23
KÉTEGYHAZA érk.		12,12	9,00	8,40
		délután	éjjel	délelőtt

Kétegyháza—Mezőhegyes

		reggel	délután	este
KÉTEGYHAZA	ind.	5,16	3,10	6,20
Bánkut	„	5,34	3,31	6,39
Megyesegyháza	„	5,45	3.48	6,52
Bánhegyes	„	6,01	4,10	7,11
Kovácsháza	„	6,17	4,32	7,31
Nesze	„	6.27	4,44	7,44
Kamarás-major	„	6.34	4,53	7,5
MEZŐHEGYES érk.		6,44	5,05	8,05
		reggel	d. u.	este

Arad—Temesvár

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11.30	5,00
Uj-Arad	„	6.31	11.54	5,21
Németságb	„	6,42	12,19	5,47
Vinga	„	7,08	12,47	6,14
Orozifalva	„	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	„	7.31	1.20	6,52
Szt.-András	„	7,48	1,39	7,12
TEMESVAR érkezik.		8,01	2,05	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad

		reggel	d. u.	este
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1.59	9,48
Orozifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságb	„	10.00	2,57	10.26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10,43	3,44	10.55
		délelőtt	délután	éjjel

Arad—Nagy-Halmágy

		reggel	d. u.	d. e.
ARAD	indul	6,40	4,50	11,55
Ötvenes	„	6.57	5,10	12,17
Zimánd-Ujfalu	„	7.03	5,17	12,24
Uj-Szt-Anna	„	7,25	5.41	12,48
Világos	„	7,47	6,05	1,16
Muszka-Magyarád	„	7,54	6,12	1,24
Pankota	„	8,04	6,23	1,36
Apatelek	„	8,32	6.54	2,12
Borosjenő	„	8.42	7,05	2,24
Bokszeg-Beél	„	9,05	7,28	2,52
Borossebes-Buttyin	„	9,34	3,00	3,35
Almás-Alcsill	„	10,02	8,23	4,09
Gurahoncz-Jószásh.	„	10,16	8,42	4,25
Guravoj	„	10,30	8,56	4,40
Acsucza	„	10,37	9,03	4,46
Talács	„	10,49	9,15	4,58
Halmágy-Csúcs	„	11,—	9.26	5,08
NAGY-HALMÁGY	érkezik	11,15	9,31	5,24
		délelőtt	este	d. u.

Nagy-Halmágy—Arad

		reggel	d. u.	reggel
NAGY-HALMÁGY	indul	3,15	1,40	5,41
Halmágy-Csúcs	„	3,31	1,56	5,58
Talács	„	3,41	2.06	6,07
Acsucza	„	3,54	2,19	6,20
Guravoj	„	4,—	2.25	6,25
Gurahoncz-Jószáshely	„	4,14	2,39	6,40
Almás-Alcsill	„	4,29	2,54	6,57
Borossebes-Buttyin.		5,01	3,26	7,32
Bokszeg-Beél	„	5,29	3,54	8,06
Borosjenő	„	5,54	4,18	8,41
Apatelek	„	6,04	4,28	8.52
Pankota	„	6,41	5.04	9,29
Muszka-Magyarád	„	6,47	5.10	9,36
Világos	„	6,54	5,17	9,44
Uj-Szt-Anna	„	7,22	5,43	10,13
Zimánd-Ujfalu	„	7,40	6,06	10,36
Ötvenes	„	7,45	6,12	10,42
ARAD érkezik		8,03	6.34	11,03
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	8.50	7,11
Csermő	érkezik	9,40	8,00
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,08
	reggel	délután

Borossebes—Menyháza és vissza.

		d. e.		d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN	indul	9,44	érk.	3,03
Déana	„	10,34	„	2,23
MENYHÁZA	érk.	11,11	indul	1,45
		délelőtt		délután

Huzás deczemb. 6—14-ig.

Magyar Osztálysorsjáték.

90,000

sorsjegy

21,499 pénznyeremény.

Főnyeremény

a legkedvezőbb esetben 1214

Egy Millió.

Sorsjegy a második osztályra:

1/1	5/10=1/2	1/10	1/20
40.—	20.—	4.—	2.— frt.

Ajánlja és szétküldi az

Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltóüzlete

Arad, Szabadság-tér 18-ik szám,

a 13 vértanu szoborral szemben.

Az osztálysorsjáték első huzása alkalmával az általam eladott **52476. sz.** sorsjegy **4000 koronát nyert.**

Sorsjegyek

a huzás napjáig kaphatók.

Millenium kiállitási

sorsjegyek.

(Osztály-sorsjáték.)

21499 pénznyeremény levonás nélkül.

Főnyeremény

1 millió korona.

Összes nyeremények 4 millió 332,000 korona.

Második huzás már deczember 6—14.

Sorsjegyek a második huzásra	1 egész	1 fél	1 negyed	1 tized	1 huszad
	40 frt	20 frt	10 frt	4 frt	2 frt

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

WALLFISCH ÁRMIN

1216 **bank- és váltó-üzlete**

Alapittatott 1875. évben. ARADON. Telefon szám 129.

955/1895. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. jbiróság 22244/95. sz. végzése által Osztrák állam kincstár jelentkezésére Hoffmann Antal végrehajtató javára is Kovács János és neje aradi lakosok ellen 345 frt tőke erejéig elrendelt kielégitesi végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 347 frtra becsült butorok stbből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszinén, vagyis Batthyányi-utcza 4. sz. alatt leendő eszközlésére 1895. évi **november 29-ik napjának délután 4 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kitizetendő.

Aradon, 1895. évi nov. 16-án.

Ortutay,

1213 kir. bir. végrehajtó.

21130/95.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. belügyminister ur 81946/95 sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré teszük, hogy lőfegyverek és lőszerek, valamint ezek alkatrészeinek Abyssiniába való kivitele tilos.

Ezen tilalom megszegése az 1879 évi XL. t. cz. 1. §-a értelmében kihágást képez s az ezt követő a lőfegyverek és lőszerek elkobzásán belül az 1879. évi XL. t. cz. 34. §-a alapján egy hónapig terjedhető elzárással és 300 forintig terjedhető bénzbüntetéssel büntettetik.

Arad, 1895. szept. 28

A városi tanács.

Valódi harczi

kanárik,

a legjobb énekelnek

énekesek; nappal

és világitásnál

jutányos árak mellett

eladók,

rövid ideig a „Fehér Kereszt" 50. számu szobájában.

Breitenstein H.

1315 Harczból.

Aradvármegye alispánjától.

24820/1895. szám.

Pályázat.

Aradvármegye törvényhatósági közgyülése a tisztujitó szék megtartását f. é. **deczember hó 16-ára** tüzte ki, mely alkalommal a pénztári szaktisztviselők állásaira, a 3/1887. kgy. számu törvényhatósági határozat értelmében pályázat hirdetendő.

A főpénztárnok javadalmazása 1300 frt fizetés és 200 frt lakpénz.

A gyámpénztárnoké 1100 frt fizetés és 200 frt lakpénz.

A főpénztári és gyámpénztári ellenőröké 900 frt fizetés és 150 frt lakpénz.

Pályázóktól az 1883. I. t. cz. 18. §-ában előirt minősités igazolása és egy évi fizetésnek megfelelő biztositék letétele kivántatik.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények f. évi deczember hó 10-éig Fábián László, főispán ur ő méltóságához nyujtandók be.

Arad, 1895. november 6-án.

Szathmáry Gyula,

1210 alispán.

Az „Aradi nyomda részvénytársaság" könyvnyomdája.